

Искрата на вдъхновението

ТАТЯНА ЯВАШЕВА

Отраснах в Плевен в ателието на баща ми Дило Дилов, сред неговите картини и постановки за натюрморти. Понякога минавах и отхапвах от някоя ябълка. Той е учил изобразително изкуство в Белград при ученик на Пол Сезан и като старите майстори рисуваше от натура. Помня респектиращия мирис на сапуна, с който ритуално миеше четките си. Когато станах студентка в Националната художествена академия, ми напомняше да се грижи за четките си. За съжаление, когато ги бях почистила

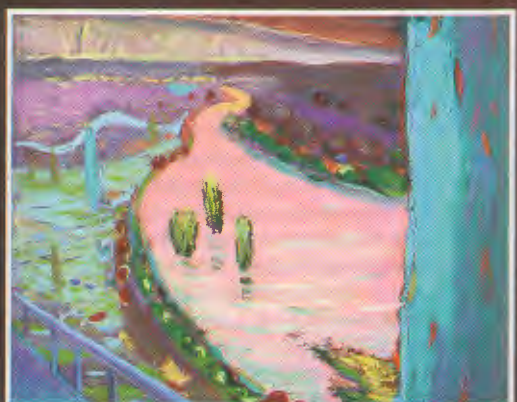
добре и го очаквах в София да види дипломната ми работа, той повече не можа да годе.

Никога не съм си представяла какъв ще е животът ми на художник напред във времето. Рисуването за мен винаги е било като вдишване и издишване. Цялата основа в живописта я имам от баща си. Той обожаваше импресионистите и ми отвори очите за светлината. Наг леглото ми имаше репродукция на Ангре Дерен, едва наскоро пренесох в ателието си „Рибарските лодки“. Баща ми не обичаше вкъщи да висят негови картини, затова по стените слагаше прекрасни

Обичам да отида в Каварна, да видя морето и да усетя прилива на емоциите, казва Долорес Дилова

Днешният български художник е щастливец, който всеки ден влиза в ролята на въжеиграч, казва Долорес Дилова

репродукции на Матис, Реноар, Моне и вместо приказки, ни разказваше за живота на импресионистите.

Нагпревара

Като бяхме малки, сестра ми Гергана рисуваше по-усърдно. Не играехме на улицата, стояхме вкъщи, а родителите ни контролираха по телефона. Любим сюжет на картините, които правехме, бяха катеричките в национални носии. През прозореца наблюдавахме живота навън и досега повечето от платната ми са като гледки от прозореца. Сестра ми рисува една японка с флумастери. Баща ми я рамкира и я постави на стената. Това беше първата детска картина, която той окачи. Това изключително събитие ме амбицира и аз да направя нещо, което баща ми да забележи. Още преди тази случка изнасявах за самата мен бях получила награда за рисунка, тъй като от детската градина бяха пратили на конкурс

моя работа, но сестра ми първа се пребори за място на стената вкъщи. Година по-късно се вглеждах в грамотата и видях, че е подписана от Хенри Мур, който е бил председател на журито. Какъвто и път да извървя, това си остава като нещо много специално в живота ми.

Уроци

„Японката“ ме провокира да рисувам повече, а сестра ми заяви, че двамата художници вкъщи стигат и избра друго поприще на развитие. В Художествената академия имах късмет да уча живопис при проф. Иван Кирков. Бяхме първия му курс, тъй като той току-що се беше върнал от Америка. Говореше едновременно добре за кино, за театър, за изкуство и за мен той беше респектираща фигура. След като завършихме, постепенно изкритализирах много уроци, които той ни бе дал. Моя състудентка му показа абстрактни картини от Каварна. Той ги гледа, гледа

и каза: „Трябваше ли да отидеш чак там, за да нарисуваш това?!“. И първия път, когато аз отидох в Каварна, рисувах от натура, защото не можех да забравя гумите на моя преподавател. Знаех, че трябва да уловя есенцията на града и да получа искрата на вдъхновението. Друг урок от проф. Иван Кирков е, че картината не е изображение, а е внушение. Връзката на водата с небето, на светлината и сянката, играта на реалното и въображаемото влиза в моите платна.

Почерк

Мисля си, че ако един художник намери формулата как да рисува, с него е свършено, защото ще започне да повтаря едно и също в различни вариации. Всяка година очаквам с нетърпение пленерите в Каварна, омагьосана съм от това място. Велико нещо е природата, толкова е красиво, че няма как четката да устои. Всеки път там се случва нещо

различно и е лудо рисуване. Художникът има нужда да пътува, да гледа и да събира впечатления, а не да си измисля в ателието. Когато натрупа достатъчно образи и емоции, може да пусне фантазията да работи.

Стилът на художника се оформя от многото работа. Сюжетите нахлуват през моите преживявания. Картината е продукт на дълги търсения, на много всеотдайност и професионализъм. Тя не бива да се харесва на всички, защото няма да се цени от никого. Изобразителното изкуство е скъп занаят, цената на материалите е много висока. Но днешният художник е щастливец, който всеки ден влиза в ролята на въжеиграч, защото, за да продължава да рисува, трябва и да продава. Но няма по-голяма радост от умората, след като завършиш поредната картина.

Стойност

В България има художници на световно ниво, но светът

не ги познава. Държавата не е активна в представянето на българското изкуство за граница. А и днес пазарите са пренаситени. Трудно може да изненадаш, светът стана равнодушен, компютрите наложиха нови изразни средства. Малко са българските колекционери, които откриват и подкрепят таланти, а това би било невероятно предимство и на двете страни – художникът получава свободата да твори, а колекционерът може да избира най-доброто от картините му. Парадоксално, но художниците стават по-ценени, когато вече не са сред живите. Интернет дава много възможности, но това няма да сложи край на изложбите и музеите, тъй като живата среща с изкуството дава други усещания.

Ориентури

Не слагам имена на картините си, но имам цикли като „Отразена тишина” и „Интимен ексте-

риор”. Не искам чрез гумите да внушавам образи, предпочитам да дам свобода на усещанията на всеки, който гледа платната ми. За мен смисълът на изкуството е да търся красотата и да гледам живота от светлата му страна. Имам иголи в живописата, които ми дават ориентир и посока, но изкуството не е състезание, в което да е най-важно кой ще е пръв на финала. Всеки си има свой път и е по-добре да не се съизмерва с другите.

Книгата „120 години българско изобразително изкуство” е много специално нещо в работата ми през последната година. Положихме много усилия, за да направим преглед на най-значимото и на тенденциите през този дълъг период. Нямаме амбиции това да е каталог на българските художници. Времето е най-точният съдник за всичко, то дава отговор на въпроса кой ще остане актуален отвъд пределите на собствения си живот. 16

